Birger Nerman: »inte senare än omkr. 800». Lindquist går också på arkeologisk grund in för en tidig datering (a.a. s. 16): »slutet av 700-talet». Med mindre variationer är man alltså på arkeologiskt och runologiskt håll ganska enig om inskriftens tidfästande till omkring år 800.

Den yngre inskriften:

: kisli : karþi : iftiʀ : kunar : bruþur[:]kubl : þisi
5 10 15 20 25 30

Gisli gærði æftiʀ Gunnar, broður, kumbl þessi.

»Gisle gjorde detta minnesmärke efter Gunnar, sin broder.»

Till läsningen: Denna yngre inskrift, anbragt på högra kantremsan å sidan I, börjar ungefär i höjd med stenens mitt, i kanten av en flagring, med två punkter som sk. 1 **k** är ej stungen, ej heller 2 **i**. I 6 **k** finns en flagring mellan hst och bst, intet spår av någon punkt. 11 **i** och 16 **k** äro ej stungna. Intet säkert sk är bevarat efter 26 **r**. Här går en spricka, lagad med cement. Avståndet mellan 26 **r** och 27 **k** talar dock för att sk här funnits, liksom fallet är mellan de andra orden i inskriften. I 30 **l** är bst borta. Det följande sk är svagt. 34 **i** har förlorat undre delen av hst. Intet spår av sk är bevarat efter 34 **i**. — Inskriften har av samtliga granskare lästs på enahanda sätt. Det inledande sk har dock icke tidigare observerats.

Mansnamnet *Gisli* är känt från ytterligare en runinskrift, U 611. Det har sin starkaste frekvens på västnordiskt område, men är också vanligt i svensk medeltidslitteratur. I runsvensk tid synes starkformen *Gisl* vara oftare förekommande.

120. Sparlösa sn, kyrkan.

Litteratur: B 1154, L 1378. Petrus Ionæ, Anteckning 1672 (avskr. i J. P. Carlmark, Antiqviteter 1, Stifts- och Landsbibl., Skara); J. Peringskiöld, Monumenta 9, bl. 94; C. G. G. Hilfeling, Resa juli 1792, s. 10 (red. av P. Tham i KB F m 57: 1); P. A. Säve, Berättelse 1863, s. 136 (ATA, tr. i ATS 3, 1873, s. 137); K. Torin, Register 1875 (VFA); R. Hjorth, Beskrifning öfver Wiste härad (1902), s. 109; J. Sandström, Anteckningar om fornlämningar 1903 (ATA).

Avbildningar: U. Christofersson, bläckteckning 1687 (i KB F l 7 a, bl. 9), träsnitt (i Peringskiölds Monumenta samt B 1154); Hilfeling bläckteckning (i a.a.).

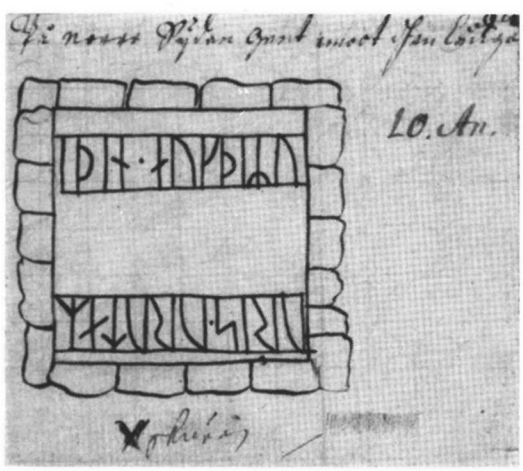

Fig. 198. Vg 120, Sparlösa sn, kyrkan.
Efter teckning av Christofersson.

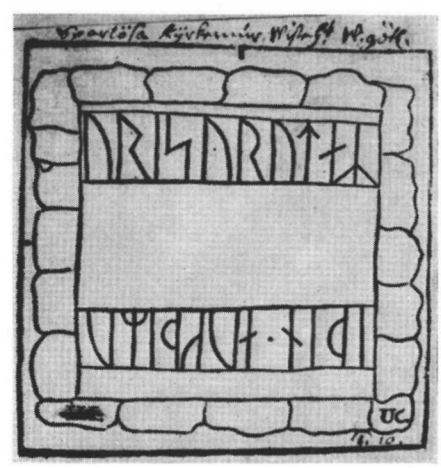

Fig. 199. Vg 120. Sparlösa sn, kyrkan.
Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 1154).

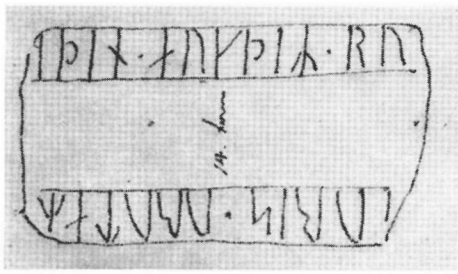

Fig. 200. Vg 120. Sparlösa sn, kyrkan. Efter teckning av Hilfeling.

Runstenen har förgäves eftersökts.

Den äldsta uppgiften om stenen har Levenensium Pastor Petrus Ionæ i en anteckning $^{26}/_{4}$ 1672: »Uti Sparlösa kyrkomur finnes en runsten på norra sidan.» Ulf Christofersson uppger 1687 stenens belägenhet vara »På norre Sydan gent emoot dhen långe» [Vg 119]. Även C. G. G. Hilfeling uppger: »*Sparlösa* Norra sidan i Kyrkomuren ett stycke af en Granit Runsten.» P. A. Säve, K. Torin, R. Hjorth och J. Sandström ha alla sökt den förgäves. Den sistnämnde tillägger dock: »Kyrkväktaren Sidström uppgaf att då kyrkan ombyggdes 1847 blef en runsten inmurad i tornet. Om dess läge visste han dock intet.» Detta stämmer med uppgifter som av ortsbor lämnats mig 1943–45 samt skriftliga meddelanden till Riksantikvarieämbetet 1943–46. Huruvida denna sten varit någon av de förkomna Vg 120 och 121, känner man icke, troligast dock Vg 120. Tornmuren är helt överrappad och limmad; i sprickorna skymtar sandsten.

»Granit» (Hilfeling). Ungefärlig storlek, beräknad efter bilden i *Bautil*, 0,80×0,80 m.

Inskrift (enligt Christoferssons teckning):

. . . iþin · auk þiʀ u . . . u ris · u rutaʀ
5 10 15 20

[*H*]*eðinn ok þeʀ* [*brøðr*?] ... *ris*[*t*]*u runaʀ* ...

»Heden och hans bröder(?) ... ristade(?) runor ...»

Till läsningen: Sk efter 15 **s** utelämnas i *Bautil*. Hilfelings läsning avviker i någon mån från ovanstående: sk efter 10 **ʀ**, därefter i slutet av samma rad **ru**, rester av en hst framför 12 **u**. Liljegren utelämnar 1 **i** men följer i övrigt *Bautil*. — 11 **u**, resp. **r**, samt 19 **t** förefalla fellästa. R. 19 har med stor sannolikhet varit **n** och r. 11 förmodligen **b**.

Om namnet *Heðinn*, som även förekommer på Vg 138 och några andra runinskrifter, se Sm. 8.

121. Sparlösa sn, kyrkogården.

Litteratur: B 994, L 1692. J. Peringskiöld, Monumenta 9, bl. 94; P. E. Lindskog, En korrt beskrifning om Skara Stift 1 (1811), s. 104; J. G. Liljegren, Runlära (1832), s. 151; P. A. Säve, Berättelse 1863, s. 136 (ATA, tr. i ATS 3, 1873, s. 137); R. Hjorth, Beskrifning öfver Wiste härad (1902), s. 109; J. Sandström, Anteckningar om fornlämningar 1903 (ATA); S. Gardell, Gravmonument från Sveriges medeltid 1 (1937, rev. 1945), nr 648.

Avbildningar: E. Brenner, bläckteckning 1669 (i KB F m 27, s. 15), renritning 1670 (i KB F l 4 c, s. 37); J. Hadorph och P. Törnewall, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 994).

E. Brenner uppger 1669 runstenens plats vara »på Sparlösa kyrkiegård suder fram moot choren». P. E. Lindskog, som transkriberar inskriften, lokalbestämmer den till »norra sidan af Kyrkemuren», troligen en reminiscens från någon uppgift om Vg 120. P. A. Säve, R. Hjorth och J. Sandström ha sökt gravstenen förgäves, och den har hittills icke kunnat anträffas.

Inskrift (enligt Brenners teckning i F l 4 c):

. . . m . . . t . . . æsæiaæ . . . | hans · sæl · haui · himinflæþi · æmæn ·
5 10 15 20 25 30

... *Hans sæl hafi himinglæði. Amen.*

»... Hans själ have himlens glädje. Amen.»